

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ ŠIAULIŲ TARDYMO IZOLIATORIŲ IR KALĖJIMŲ DEPARTAMENTĄ PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJOS

2022-10-10 Nr. 4D-2022/1-918
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2022 m. rugpjūčio 3 d. gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Šiaulių tardymo izoliatoriaus (toliau vadinama ir – ŠTI, Šiaulių TI) ir Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau vadinama ir – Kalėjimų departamentas, KD) pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi, susijusius su galimybe įsigyti produktų, kurie paruošiami vartoti užpilant juos verdančiu vandeniu, ir naudotis asmeniniu kompiuteriu (toliau vadinama – Skundas).

2. Skunde, be kitų aplinkybių, nurodoma:

2.1. „Mane nuteisus buvau perkeltas į ŠTI uždaro režimo kamerą ir man buvo uždrausta įsigyti buljoną ir užpilamus virintu vandeniu greito paruošimo makaronus. Kas man atrodo prasilenkimas su sveiko proto mąstymu, nes jų nereikia termiškai apdoroti, kaip kad nurodo ŠTI, jie užpilami virtu vandeniu, kaip kava ar arbata. Dėl ŠTI piktnaudžiavimo kreipiausi į KD su skundu Nr. 2G-12034, tačiau gavau atsakymą Nr. 2S-2034, kuris rodo KD nenorą spręsti problemas“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta);

2.2. „Ne kartą į ŠTI tiek žodžiu, tiek raštu Nr. 73-3884 kreipiausi, kad leistų man naudotis mano asmeniniu kompiuteriu, kuriame yra visa bylos medžiaga ir be jos aš negaliu rašyti skundus ir taip save ginti. ŠTI [...] draudžia man naudotis kompiuteriu ir save ginti“.

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo ištirti Skunde nurodytas aplinkybes.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierė 2022 m. rugpjūčio 9 d. raštu Nr. 4D-2022/1-918/3D-1787 kreipėsi į ŠTI direktorių prašydama paaiškinti Skunde aprašytas aplinkybes. 2022 m. rugpjūčio 29 d. Seimo kontrolierė gavo ŠTI 2022 m. rugpjūčio 29 d. raštą Nr. 14-8187.

Šiame rašte ir prie jo pridėtuose dokumentuose pateikta ši informacija:

4.1. „Vadovaujantis minėtu teisės aktu (reng. past. Pataisos įstaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2020 m. sausio

21 d. įsakymu Nr. 1R-25 (toliau vadinama – Taisyklės)) bei atsižvelgiant į tai, kad Pareiškėjas 2022-04-05 Šiaulių tardymo izoliatoriaus direktoriaus įsakymu Nr. 5-59 „Dėl nuteistųjų priskyrimo paprastajai grupei“ buvo priskirtas paprastajai grupei, Pareiškėjui nebuvo leidžiama įsigyti ir turėti Taisyklių 20.1.10. p. nurodytos sriubos, košės, antrųjų patiekalų, sultinio“;

4.2. „Pareiškėjui leidžiama įsigyti ir turėti natūralios arbatos (įskaitant vaistažolių, uogų arbatas), kavos, kakavos – ne didesnė nei 500 g pakuotėse“;

4.3. „2022-05-30 Pareiškėjas kreipėsi į Šiaulių TI direktorių su prašymu (reg. Nr. 73-3012) leisti pirkti buljoną ir užplikomus makaronus. 2022-06-20 parengtas raštas Nr. 17-736 į Pareiškėjo 2022-05-30 prašymą atsakant, kad vadovaujantis teisės aktais Pareiškėjas negali įsigyti norimų produktų“:

4.3.1. Pareiškėjo 2022 m. gegužės 30 d. prašyme rašoma:

„Prašu leisti pirkti buljoną ir užplikomus makaronus [...], nes jiems nereikia terminio apdoravimo. [...] Atsisakius parduoti minėtus produktus, prašu atsakyti, koku teisės aktu remiantis man jų neparduoda“;

4.3.2. ŠTI 2022 m. birželio 20 d. atsakyme į Pareiškėjo 2022 m. gegužės 30 d. prašymą rašoma:

„Savo prašyme teigiate, kad negalite įsigyti greito paruošimo makaronų, sultinio kubelių. Norime akcentuoti, kad pagal BVK (reng. past. Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau vadinama – BVK)) 92 str. 2 d. paprastajai grupei priskirti nuteistieji gali įsigyti maisto produktus (išskyrus maisto produktus, kuriuos prieš vartojimą būtina termiškai apdoroti), laikraščius, žurnalus, knygas, drabužius, avalynę, patalynę (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), laikrodžius, pagamintus ne iš brangiųjų metalų, barzdaskutę, higienos ir kanceliarijos reikmenis ir kitus daiktus. Remiantis šiuo reglamentavimu, Jums apribotas termiškai apdorojamų maisto produktų įsigijimas. Jūsų prašyme minėti maisto produktai priskiriami termiškai apdorojamų produktų kategorijai. Vadovaujantis Bausmių vykdymo kodekso 183 straipsnio nuostatomis, šis Šiaulių TI sprendimas per vieną mėnesį gali būti skundžiamas Kalėjų departamento [...] direktoriui“;

4.4. „Pažymime, kad 2022-07-11 nuteistasis X kreipėsi su žodiniu prašymu į Saugumo valdymo skyriaus specialistą dėl asmeninio kompiuterio. Nuteistajam buvo išaiškintos tuo metu galiojančių teisės aktų nuostatos, t. y. kad nuteistiesiems, bausmę atlikinėjantiems paprastoje grupėje, asmeniniai kompiuteriai nenumatyti. Taip pat nuteistasis buvo informuotas, kad turi galimybę reikiamus dokumentus atsispausdinti iš savo asmeninio kompiuterio (kopijos pridedamos, 2 lapai)“;

4.5. „Informuojame, kad [...] Pareiškėjas laikotarpiu nuo 2022-03-29 (nuteistojo statuso pradžios) iki 2022-08-18 (informacijos tikrinimo laikotarpiu) į Šiaulių TI direktorių su prašymais dėl bylos medžiagos atspausdinimo iš asmeninio kompiuterio nesikreipė“;

4.6. Pareiškėjas 2022 m. liepos 18 d. raštu kreipėsi į ŠTI direktorių; šiame kreipimesi nurodoma:

„Prašu leisti man naudotis mano asmeniniu kompiuteriu, nes man reikia rašyti skundą ir gintis mano byloje. Kompiuteryje yra visa mano medžiaga apie bylą, kuri padėtų ir palengvintų man teisingai, tvarkingai surašyti skundus“;

4.7. ŠTI 2022 m. rugpjūčio 12 d. atsakyme į Pareiškėjo 2022 m. liepos 18 d. kreipimąsi rašoma:

„Informuojame, kad patikrinus asmens byloje esančius duomenis nustatyta, kad Jūs atlikinėjate bausmę paprastosios grupės sąlygomis.

Informuojame, kad Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 92 straipsnio 2 dalyje ir Pataisos įtaigų ir tardymo izoliatorių vidaus tvarkos taisyklių patvirtintų 2020 m. sausio 21 d. Lietuvos Respublikos teisingumo ministro įsakymu Nr. 1R-25, 21 punkte nustatyta daiktų sąrašė, kuriuos gali turėti paprastai grupei priklausantys nuteistieji, asmeninių kompiuterių nėra.

Papildomai informuojame, kad Jūs turite galimybę kreiptis į Šiaulių TI pareigūnus dėl bylos atspausdinimo teisės aktų nustatyta tvarka bei siekiant efektyviau ginti savo teises Jūs turite

galimybę pasinaudoti Šiaulių TI įrengta riboto interneto prieiga.

Šį atsakymą turite teisę skusti Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso 183 str. nustatyta tvarka, t. y. per vieną mėnesį Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos direktoriui“.

5. Seimo kontrolierė 2022 m. rugpjūčio 9 d. raštu Nr. 4D-2022/1-918/3D-1786 kreipėsi į Kalėjimų departamento direktorių prašydama paaiškinti Skunde aprašytas aplinkybes. 2022 m. rugpjūčio 26 d. Seimo kontrolierė gavo Kalėjimų departamento 2022 m. rugpjūčio 26 d. raštą Nr. 1S-3267.

Šiame rašte ir prie jo pridėtuose dokumentuose pateikta ši informacija:

5.1. Pareiškėjas 2022 m. birželio 20 d. raštu kreipėsi į KD direktorių (šis raštas KD gautas 2022 m. birželio 28 d.); šiame kreipimesi nurodoma:

„Buvau kreipėsis į ŠTI su prašymu [...] leisti ŠTI parduotuvėje įsigyti greito paruošimo (užplikomų) makaronų ir sultinio kubelius, kuriems kaip kavai ir arbatai nereikia termiško apdoravimo. ŠTI atsisakė tenkinti mano prašymą ir nurodė, kad greito paruošimo (užpilami) makaronai ir sultinio kubeliai yra priskiriami termiškai apdorojamiems produktams, tačiau nenurodė, kokie teisės aktai tai nurodo, kur nurodyta, kad užplikomi virintu vandeniu produktai, kaip kava ar arbata, būtų priskiriami termiškai apdorojamiems. Toks ŠTI atsakymas pažeidžia VAĮ (reng. past. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau vadinama – VAĮ)), BVK ir mano teises, todėl yra skundžiamas“;

5.2. KD 2022 m. liepos 21 d. atsakyme į Pareiškėjo 2022 m. birželio 20 d. kreipimąsi rašoma:

„Papildomai paaiškiname, kad [...] Taisyklių [...] 21 punkte nurodyta, kad paprastajai grupei priskirtiems nuteistiesiems [...] leidžiama įsigyti ir pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) turėti Taisyklių 20.1.1-20.1.9, 20.1.12, 20.1.17, 20.2, 20.3, 20.4.1, 20.4.3, 20.4.4, 20.4.6, 20.4.7, 20.4.10 ir 20.5 papunkčiuose nurodytų asmeninių daiktų, taip pat – plaukų džiovintuvą (moterims) ir sausų dribsnių. Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad Taisyklės nedraudžia turėti arbatos, kavos ar kakavos, tačiau Jūsų pageidaujamų ir Taisyklių 20.1.10 punkte nurodytų sausų sriubų, sausų antrųjų patiekalų, sauso sultinio, išskyrus sausus dribsnius, Jums įsigyti draudžiama.

Vadovaujantis Bausmių vykdymo kodekso 183 straipsnio nuostatomis, šis Kalėjimų departamento sprendimas per dvidešimt dienų nuo jo gavimo dienos Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka gali būti skundžiamas Regionų apygardos administracinio teismo Šiaulių rūmams (adresas Dvaro g. 80, LT-76298 Šiauliai)“.

Tyrimui reikšmingi Lietuvos Respublikos teisės aktai

6. BVK:

- 85 straipsnis „Paprastajai grupei priskirtų nuteistųjų laikymo sąlygos“ – „1. Paprastajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę: 1) įsigyti šio Kodekso 92 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytų asmeninių daiktų“;

- 92 straipsnis „Nuteistųjų teisė pataisos įstaigoje turėti asmeninių daiktų“ – „1. Nuteistieji turi teisę turėti šiuos asmeninius daiktus: [...]; 2) paprastajai grupei priskirti nuteistieji – maisto produktus (išskyrus maisto produktus, kuriuos prieš vartojimą būtina termiškai apdoroti), laikraščius, žurnalus, knygas, drabužius, avalynę, patalynę (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), laikrodžius, pagamintus ne iš brangiųjų metalų, barzdaskutę, higienos ir kanceliarijos reikmenis ir kitus daiktus; [...]. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms grupėms priskirtiems nuteistiesiems leidžiamų turėti asmeninių daiktų sąrašai nustatomi Pataisos įstaigų vidaus tvarkos taisyklėse“;

- 183 straipsnis „Bausmių vykdymo institucijų, įstaigų ir pareigūnų veiksmų ir sprendimų apskundimas“ – „1. Viešųjų darbų, laisvės apribojimo, arešto, terminuoto laisvės atėmimo ir laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų pareigūnų veiksmai ir sprendimai

per vieną mėnesį gali būti skundžiami atitinkamą bausmę vykdančios institucijos ar įstaigos vadovui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo skundo gavimo dienos. 2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjimų departamento direktoriui. Šis skundą turi išnagrinėti ne vėliau kaip per dvidešimt darbo dienų nuo jo gavimo dienos, o jei dėl skundo atliekamas tyrimas, – per dvidešimt darbo dienų nuo tyrimo baigimo dienos“.

7. VAĮ:

- 3 *straipsnis* „*Viešojo administravimo principai*“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...]; 5) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...]; 9) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs“;

- 10 *straipsnis* „*Administracinių sprendimų priėmimas*“ – „4. Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos“.

8. Taisyklių (teisės akto redakcija, galiojusi nuo 2022 m. sausio 13 d. iki 2022 m. rugpjūčio 1 d.):

- 20 *punktas* – „Lengvajai grupei priskirtiems nuteistiesiems leidžiama įsigyti ir turėti pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje): 20.1. maisto produktų: 20.1.1. vaisių ir daržovių [...]; 20.1.2. duonos gaminių [...]; 20.1.3. pieno produktų (išskyrus saldintą sutirštintą pieną) [...]; 20.1.4. termiškai apdorotų, rūkytų, sūdytų mėsos gaminių (žuvies) [...]; 20.1.5. chalvos, šokolado, šokoladinių saldainių, riešutų [...]; 20.1.6. aliejaus, margarino [...]; 20.1.7. natūralios arbatos, kavos, kakavos [...]; 20.1.8. sulčių, gaiviųjų gėrimų, mineralinio vandens [...]; 20.1.9. prieskonių, sintetinių saldiklių; 20.1.10. sausų dribsnių, sausos sriubos, sausų antrųjų patiekalų, sauso sultinio [...]; [...]; 20.1.12. kečupo, pomidorų padažo, sojų padažo, majonezo, garstyčių, krienu [...]; [...]; 20.1.17. sausainių, vaflių ir meduolių [...]; [...]; 20.4.2. nešiojamąjį kompiuterį (vietoje nešiojamojo kompiuterio leidžiama turėti stacionarųjį kompiuterį, jeigu jis įsigytas iki 2016 m. balandžio 1 d.)“;

- 21 *punktas* – „Paprastajai grupei priskirtiems nuteistiesiems [...] leidžiama įsigyti ir pataisos įstaigoje (tardymo izoliatoriuje) turėti Taisyklių 20.1.1–20.1.9, 20.1.12, 20.1.17, 20.2, 20.3, 20.4.1, 20.4.3, 20.4.4, 20.4.6, 20.4.7, 20.4.10 ir 20.5 papunkčiuose nurodytų asmeninių daiktų, taip pat – plaukų džiovintuvą (moterims) ir sausų dribsnių“.

Tyrimo išvados

9. Atsižvelgiant į Skunde aprašytas aplinkybes, išvados bus pateikiamos dėl kiekvienos iš šių dalių atskirai:

9.1. dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai Pareiškėjui draudžiant naudotis nešiojamuoju kompiuteriu;

9.2. dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai Pareiškėjui draudžiant įsigyti produktų, kurie paruošiami vartoti užpilant juos verdančiu vandeniu;

9.3. dėl ŠTI ir KD pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisis.

**Dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo),
galimai nepagrįstai Pareiškėjui draudžiant naudotis nešiojamuoju kompiuteriu**

10. Pareiškėjas skundžiasi tuo, kad ŠTI jam nėra sudaromos sąlygos naudotis nešiojamuoju kompiuteriu.

11. Pagal nustatytą teisinį reglamentavimą (šios pažymos 6, 8 punktai) paprastajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę turėti maisto produktus (išskyrus maisto produktus, kuriuos prieš vartojimą būtina termiškai apdoroti), laikraščius, žurnalus, knygas, drabužius, avalynę, patalynę (išskyrus antklodę, čiužinį ir pagalvę), laikrodžius, pagamintus ne iš brangiųjų metalų, barzdaskutę, higienos ir kanceliarijos reikmenis ir kitus daiktus, nustatytus Taisyklėse, tačiau jiems neleidžiama turėti nešiojamojo kompiuterio. Jį turėti leidžiama tik nuteistiesiems, paskirtiems į lengvąją grupę.

Skundo tyrimo metu nustatyta, kad Pareiškėjas yra paskirtas į paprastąją grupę, o tai reiškia, kad pagal nustatytą teisinį reglamentavimą jam nėra leidžiama naudotis nešiojamuoju kompiuteriu. ŠTI pareigūnai tai žodžiu (šios pažymos 4.4 papunktis) ir raštu (šios pažymos 4.7 papunktis) paaiškino ir Pareiškėjui (šios pažymos 4.2 papunktis).

Atkreiptinas dėmesys, kad ŠTI pareigūnai Pareiškėjui siūlė atspausdinti jam reikalingus dokumentus iš jo nešiojamojo kompiuterio ir pasinaudoti įstaigoje veikiančia riboto interneto prieiga (šios pažymos 4.7 papunktis). Skundo tyrimo metu nenustatyta, kad Pareiškėjas būtų kreipęsis dėl šių galimybių įgyvendinimo ir jam būtų sudarytos kliūtys tai padaryti.

Apibendrinant konstatuotina, kad ŠTI pareigūnai, netenkinę Pareiškėjo prašymo leisti naudotis nešiojamuoju kompiuteriu, veikė vadovaudamiesi teisės aktų reikalavimais ir Pareiškėjo teisė pasinaudoti kompiuteriu nebuvo pažeista.

12. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Skundo dalis dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai Pareiškėjui draudžiant naudotis nešiojamuoju kompiuteriu, yra nepagrįsta.

**Dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo),
galimai nepagrįstai Pareiškėjui draudžiant įsigyti produktų,
kurie paruošiami vartoti užpilant juos verdančiu vandeniu**

13. Pareiškėjas skundžiasi tuo, kad ŠTI jam nėra sudaromos sąlygos įsigyti sausos sriubos, sausų antrųjų patiekalų, sauso sultinio.

14. Pagal BVK nustatytą teisinį reglamentavimą paprastajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę turėti maisto produktus, išskyrus tuos maisto produktus, kuriuos prieš vartojimą būtina termiškai apdoroti. Taisyklių 20 ir 21 punktuose yra konkrečiai įvardijama, kad pirmiau nurodyti nuteistieji turi teisę įsigyti ir turėti vaisių ir daržovių, duonos gaminių, pieno produktų (išskyrus saldintą sutirštintą pieną), termiškai apdorotų, rūkytų, sūdytų mėsos gaminių (žuvies), chalvos, šokolado, šokoladinių saldainių, riešutų, aliejaus, margarino, natūralios arbatos, kavos, kakavos, sulčių, gaiviųjų gėrimų, mineralinio vandens, prieskonių, sintetinių saldiklių, sausų dribsnių, kečupo, pomidorų padažo, sojų padažo, majonezo, garstyčių, krienų, sausainių, vaflių ir meduolių. Tai reiškia, kad pagal nustatytą teisinį reglamentavimą paprastajai grupei priskirtiems nuteistiesiems (šiuo atveju – Pareiškėjui) yra draudžiama įsigyti ir turėti sausos sriubos, sausų antrųjų patiekalų, sauso sultinio. Šios aplinkybės leidžia teigti, kad ŠTI pareigūnai, netenkinę Pareiškėjo prašymo leisti įsigyti sausos sriubos, sausų antrųjų patiekalų, sauso sultinio (šios pažymos 4.3.2 papunktis), veikė vadovaudamiesi teisės aktų reikalavimais.

15. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Skundo dalis dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai Pareiškėjui draudžiant įsigyti produktų, kurie paruošiami vartoti užpilant juos verdančiu vandeniu, yra nepagrįsta.

Nepaisant to, kad nagrinėjamu atveju ši Pareiškėjo Skundo dalis buvo atmesta, Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į tai, kad pagal Taisyklėse nustatytą teisinį reglamentavimą paprastajai grupei priskirti nuteistieji turi teisę įsigyti ir turėti arbatos, kavos, kakavos, t. y. maisto produktų, kurie paruošiami vartoti, užpilant juos verdančiu vandeniu, tačiau negali turėti tapačiu būdu paruošiamų sausos sriubos, sausų antrųjų patiekalų, sauso sultinio. Pažymėtina, kad ŠTI ir KD pareigūnai nenurodė pirmiau nurodytų produktų paruošimo būdų skirtumų, kurie paaikšintų Taisyklėse įtvirtintą leidimą paprastosios grupės nuteistiesiems turėti arbatos, kavos kakavos, tačiau draudimą įsigyti ir turėti sausos sriubos, sausų antrųjų patiekalų, sauso sultinio. Dėl šių priežasčių Lietuvos Respublikos teisingumo ministrei rekomenduotina apsvarstyti galimybę pakeisti nustatytą teisinį reglamentavimą, leidžiant paprastajai grupei priskirtiems nuteistiesiems įsigyti ir turėti sausos sriubos, sausų antrųjų patiekalų, sauso sultinio, kurie yra paruošiami vartojimui užpilant juos verdančiu vandeniu.

Dėl ŠTI ir KD pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi

16. Skunde rašoma, kad ŠTI ir KD pareigūnai galimai netinkamai nagrinėjo Pareiškėjo kreipimuisi, susijusius su sausos sriubos, sausų antrųjų patiekalų, sauso sultinio įsigijimu.

17. Viešojo administravimo subjektas yra saistomas gero viešojo administravimo principo, kuriuo įgyvendinama Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta nuostata, jog visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, reikalavimų. Atsakingo valdymo (gero viešojo administravimo) principas įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą, dirbti rūpestingai ir atidžiai, veikti taip, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų, tarp jų, ir nuostatų, susijusių su prašymų / skundų nagrinėjimu iš esmės.

Viešojo administravimo subjektas (nagrinėjamu atveju – ŠTI ir Kalėjų departamentas), pagal jam suteiktus įgaliojimus galintis spręsti asmens prašyme / skunde nurodytas problemas, be specialiųjų teisės nuostatų, savo veikloje privalo laikytis viešojo administravimo srityje taikomų viešojo administravimo principų, tarp jų, išsamumo ir objektyvumo principų, kurie reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Atsakymą į gautą prašymą / skundą jis turi pateikti per dvidešimt darbo dienų nuo prašymo / skundo gavimo institucijoje dienos.

18. Skundo tyrimo metu nustatyta:

18.1. Pareiškėjas 2022 m. gegužės 30 d. raštu kreipėsi į ŠTI administraciją prašydamas leisti įsigyti ir turėti sausą sultinį ir antrąjį patiekalą (makaronus), o atmetus jo prašymą, nurodyti teisės aktą, kuriuo remiantis toks sprendimas buvo priimtas; ŠTI 2022 m. birželio 20 d., t. y. per penkiolika darbo dienų ir nepažeisdamas teisės aktuose įtvirtinto termino, atsakyme į Pareiškėjo 2022 m. gegužės 30 d. prašymą nurodė, kad pagal BVK nuostatas jam yra draudžiama įsigyti ir turėti jo pageidaujamų produktų. Atkreiptinas dėmesys, kad pirmiau nurodytas draudimas yra įtvirtintas ne tik BVK, bet ir Taisyklėse (šios pažymos 6, 8 punktai). Šios aplinkybės leidžia teigti, kad ŠTI Pareiškėjui pateikė neišsamų 2022 m. birželio 20 d. atsakymą, t. y. pirmiau nurodytos įstaigos pareigūnai Pareiškėjui nepaaiškino, kad jo prašymas yra atmestas vadovaujantis ne tik BVK, bet ir Taisyklėmis;

18.2. Pareiškėjas 2022 m. birželio 20 d. raštu kreipėsi į KD direktorių (šis raštas KD gautas 2022 m. birželio 28 d.) skųsdamas tos pačios datos ŠTI atsakymą; KD 2022 m. liepos 21 d., t. y. per

septyniolika darbo dienų ir nepažeidžiant teisės aktuose įtvirtinto termino, Pareiškėjui buvo aiškiai ir išsamiai atsakyta į jo 2022 m. birželio 20 d. kreipimąsi, paaiškinant, kad ŠTI pareigūnai pagrįstai netenkino jo prašymo leisti įsigyti ir turėti sausą sultinį ir antrąjį patiekalą (makaronus), nes šiuos produktus Pareiškėjui, kaip paprastajai grupei priskirtam nuteistajam, yra draudžiama įsigyti vadovaujantis Taisyklių nuostatomis (šios pažymos 5.2 papunktis). Pažymėtina, kad Pareiškėjui buvo paaiškinta ir KD 2022 m. liepos 21 d. rašto apskundimo tvarka. Šios aplinkybės leidžia teigti, kad pirmiau nurodytas KD atsakymas atitiko teisės aktų reikalavimus.

19. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad Skundo dalis dėl ŠTI ir KD veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi, yra pagrįsta tiek, kiek tai yra susiję su neišsamiu ŠTI 2022 m. birželio 20 d. atsakymu.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAI

20. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X Skundo dalį dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai draudžiant jam naudotis nešiojamuoju kompiuteriu, atmesti.

21. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X Skundo dalį dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai nepagrįstai jam draudžiant įsigyti produktų, kurie paruošiami vartoti užpilant juos verdančiu vandeniu, atmesti.

22. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X Skundo dalį dėl ŠTI pareigūnų veiksmų (neveikimo), netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi, pripažinti pagrįsta.

23. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia X Skundo dalį dėl KD pareigūnų veiksmų (neveikimo), galimai netinkamai nagrinėjant Pareiškėjo kreipimuisi, atmesti.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

24. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė **Lietuvos Respublikos teisingumo ministrei** rekomenduoja apsvarstyti galimybę pakeisti nustatytą teisinį reglamentavimą, leidžiant paprastajai grupei priskirtiems nuteistiesiems įsigyti ir turėti sausos sriubos, sausų antrųjų patiekalų, sauso sultinio, kurie yra paruošiami vartoti užpilant juos verdančiu vandeniu.

25. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė **ŠTI direktoriui** rekomenduoja imtis priemonių, kad ateityje pareiškėjams teikiami atsakymai būtų aiškūs, išsamūs, pagrįsti objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis.

Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama

nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), **bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė